

Майстро Д. М., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

МЕТОД МЕДІАЦІЇ, ЯК ІННОВАЦІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ЮРИДИЧНІЙ ОСВІТІ

«Уникайте судитися. Переконайте вашого суперника
прийти до компромісу. Зверніть його увагу на те,
що номінальна перемога в суді –
це часто реальна поразка
у витратах коштів і часу.»

А. Лінкольн

У сучасних умовах розвитку держави на перший план виходить визнання і дотримання прав та інтересів людини як найвищої соціальної цінності. У цьому напрямку важливого значення набуває відповідна реакція держави на вчинений злочин, зокрема, його безпосереднє попередження та недопущення в майбутньому нових проявів злочинної поведінки. Однією з ініціатив в даній сфері є впровадження процедури медіації у систему правосуддя. Вона базується на ідеях примирення сторін конфлікту, припинення самого конфлікту, врахування потреб та побажань потерпілого, усвідомлення правопорушником моральної та правової відповідальності за вчинений злочин [1, с. 168].

Всесвітня практика свідчить про те, що медіація на сьогоднішній день є однією з самих популярних форм врегулювання спорів. Зарубіжні юристи та адвокати вже не можуть уявити собі повсякденне управління конфліктом без застосування медіації. І якщо для Європи застосування медіації є звичайним явищем, то для України воно є новим [3].

Медіація (англ. mediation – посередництво) – вид альтернативного врегулювання спорів, метод вирішення спорів із залученням посередника (медіатора), який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації і проаналізувати конфліктну ситуацію таким чином, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси і потреби усіх учасників конфлікту [2].

Першочергове завдання медіатора – посадити конфліктуючі сторони за стіл переговорів і ініціювати переговорний процес, заснований на Гарвардському методі принципів переговорів – основи медіації. Завдання медіатора – зосередити увагу конфліктуючих сторін на з'ясуванні основних інтересів кожної з них, виявити точки зближення, і надати допомогу у виробленні компромісного рішення, яке максимально задовольняє всі сторони конфлікту. Медіатор не нав'язує сторонам своє бачення вирішення конфлікту, залишаючись нейтральним. Його завдання – в ході дискусії

створити сприятливі умови, для прийняття сторонами самостійного усвідомленого рішення [4].

Медіатор повинен бути насамперед грамотним психологом, який зможе знайти правильний підхід до кожної окремої ситуації та представника сторони, яка у процесі медіації виявляє бажання та висуває вимоги, з якими інша сторона погодитися не може або виходячи з фінансового фактору чи на підставі інших обставин, які при кожному конфлікті походять від різних причин.

Також у ролі медіатора повинна виступати особа, котра безумовно має вищу освіту, яка, у свою чергу, не обов'язково має бути юридичною, але пов'язана із основними принципами бізнесу та економіки. Медіатор мусить вільно володіти юридичною та економічною термінологією, розбиратись у методиках та принципах застосування податкового законодавства, оскільки будь-які угоди, які будуть укладені в процесі медіації, безумовно матимуть наслідки й у бухгалтерському обліку сторін.

Але що стосується самої процедури медіації, то не дивлячись на відсутність її законодавчого закріплення, існує чимала кількість наукових розробок та усталена практика її проведення. В Україні існують та успішно діють Асоціація Груп Медіації України, що складається з Регіональних груп медіації, Український Центр Порозуміння, Український центр медіації, які спрямовують свою діяльність на розповсюдження використання медіації в кримінальних спорах та забезпечують правильність процесу її застосування [3].

Треба в першу чергу поставити питання чи можна вважати медіацію покращеною формою судового процесу? На нашу думку, не можна порівнювати судовий процес та процес медіації виходячи з повної відмінності процесів.

По-перше, судовий процес спрямований на примусове розв'язання конфлікту. Рішення суду є обов'язковим для виконання. Зазвичай судовий спір виникає тоді, коли сторони у власних перемовинах не дійшли згоди, або взагалі ці переговори не проводили [4].

Водночас процес медіації можливий і під час судового розгляду конфлікту, оскільки процесуальним кодексом передбачено укладання мирової угоди, яка здебільшого і є результатом процесу медіації, у тому чи іншому його прояві, навіть без участі безпосередньо медіатора.

Разом з тим медіація не може замінити судовий процес, оскільки основними засадами медіації є добровільність й порядність сторін, а тому про якісь примусові заходи, як наприклад примусове виконання рішення суду, говорити при медіації неможна [4].

Таким чином, з огляду на реалії вітчизняного підприємництва та ведення бізнесу, не зважаючи на те, що останнім часом сторони дедалі частіше намагаються дійти згоди шляхом медіації, судовий розгляд спорів залишається хоч якоюсь гарантією того, що порушені права будуть відновлені а збитки відшкодовані.

Література

1. Землянська В. В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України. Посібник / В. В. Землянська. – К.: Видавець Захаренко В. О., 2008. – С. 200.
2. Медіація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Медіація>.
3. Михальський Ю. Інститут медіації в Україні та за кордоном / Ю. Михайльський // Юридична газета. – 2011. – № 5.
4. Рейзін М. Коментар для Всеукраїнського щотижневого юридичного видання «Юридична газета» до статті – «А медіатор хто?». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sbordolgov.com/ru/articles/komentar-dlya-vseukrayinskogo-schotizhnevogo-uridichnogo-vidannya-uridichna-gazeta-do-statti-a-mediator-hto-46>

УДК 342.25 (043.2)

Мельник П. М., Швець Ю. М., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н., старший викладач

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Сьогодні проблему децентралізації влади в Україні складно назвати новою. Її обговорення триває стільки, скільки існує незалежність держави. Проте, слід зазначити, що й досі вона залишається актуальною. Як відомо сучасна система державотворення в Україні характеризується тим, що управління в ній занадто сконцентроване в центрі, не вистачає ресурсів і, відповідно, функціонування виконавчої влади на місцях є повільним, спостерігаються суперечності між місцевими органами влади, і, як результат – відчуженість людей від неї. З огляду на це потребує вдосконалення та приведення у відповідність з Конституцією України правове регулювання цих проблем. Насамперед це стосується розвитку місцевого самоврядування, особливо, бюджетної політики держави. Місцеве самоврядування за своєю природою виступає як специфічна форма реалізації публічної влади, відмінної як від державної влади, так і від об'єднань громадян, воно втілює місцеві інтереси територіальних громад, виступає у якості механізму залучення громадян України до участі в управлінні своїми справами.

Децентралізація є доволі складним поняттям, яке можна розкривати через його вплив на: адміністративно-територіальний устрій держави, систему органів публічної адміністрації, розподіл між ними функцій, повноважень та фінансових ресурсів. Однак передусім слід пригадати й той факт, що засади децентралізації державної влади закладено у статті 132 Конституції України. Проте, на відміну від Конституцій багатьох